

BENCZÉDI ILONA FIGURÁI

Első lépéseinket a világ meghódítása felé akkor tesszük, amikor — még lépni sem tudunk. A bölcsőben fekvő gyermek, anélkül, hogy szólni tudna, szemével felleltározza, birtokba veszi a láthatárán belüli világot. Aztán felül, majd feláll és elindul, környezete egyszerre mérhetetlenül kitérő — így nő a leltár, a gyermek tudatos, sőt öntudatos lényé lesz.

A nagyon fiatal szobrász vagy festő talán rossz néven veszi ezt a párhuzamot, pedig törekvéseinek hitelességét bizonyítjuk a művészi megismerés törvényszerűségeinek újraidézésével. Aki mindent készen kap, aki csak átvesz, illetve úgy vesz kölcsön, hogy elfelejti vagy nem tudja a kölcsönt visszaadni, arról szólni sem érdemes. Benczédi Ilona, noha mindössze két éve végezte a főiskolát, s élete első pillanatától jelentős kincs közelében él, nem tartozik a kölcsönből élők közé. Apjától, Benczédi Sándortól nemcsak formázó tehetséget örökölt, művészi látására is nyilvánvalóan hatással voltak a híres, népszerű Benczédi-kisplasztikák. Anyagban, mérethben egyelőre hű is marad az apai örökséghez, a különbségek azonban a két művész munkái között máris szembetűnőek. És nem abban, hogy Benczédi Ilona színesre festi az agyagszobrocskákat. Nem is a témaválasztás árnyalati eltérései a döntők, vagy az, hogy az apa szögletesebbnek látja az embereket, lánya pedig a lekerekítettebb formákat kedveli. Világlátásuk látszólagos rokonsága alapvető különbséget takar: Benczédi Sándor emberi helyzeteket, viszonylatokat „les ki”, arcokat fürkészt — és jókat nevet a hétköznapi furcsaságokon, magával ragadva minket is a nevetésben. Ilona nem tud ilyen felszabadultan kacagni; az ő figurái inkább lélektani és szociológiai tanulmányok, nőkről és férfiakról, öregekről és fiatalokról, a gyermeket nyakába vevő anyáról s a gondtalan kávézókról. Nem karikatúrák — modellek.

Egy kegyetlenebb igazságokat kereső művészet alapelemei.

KÁNTOR LAJOS